

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๖

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายพิเชษฐ สติรชวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ เสนอคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ข้ออ้างและเหตุผลโดยสรุปของทุกฝ่ายปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงตามคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้องกล่าวหาว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งต่างๆ รวม ๕ ครั้ง โดยเป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สิน ๑ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง ๔ ครั้ง และในกรณีพ้นจากตำแหน่ง ๕ ครั้ง เห็นว่า ในกรณีไม่ยื่นหรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเท็จ ๑ หลังจากพ้นจากตำแหน่งแล้ว ผู้ถูกร้องไม่อาจมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่งได้ เนื่องจาก คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด” ตามมาตรา ๒๕๕ มีความหมายชัดเจนในตัวเองอยู่แล้ว ไม่อาจตีความหรือขยายความเป็นอย่างอื่นได้โดยเฉพาะในทางที่เป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำ ตามหลักการตีความกฎหมายทั่วไป รวมทั้งเมื่อพิจารณาประกอบกับข้อความอื่นๆ ของมาตรานี้และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แล้ว ย่อมไม่อาจหมายถึงการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วย เหตุผลในเรื่องนี้ ผู้วินิจฉัยได้เคยกล่าวไว้โดยละเอียดในคำวินิจฉัยส่วนคนที่ ๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้ร้องกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้อง ดังนั้นจึงมีปัญหาค่าที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยในคดีนี้แต่เพียงว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่เท่านั้น

พิจารณาคำชี้แจงของผู้ถูกร้องแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ยกข้อต่อสู้ไว้หลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่มีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งแม้จำนวนหนี้ที่ผู้ร้องกล่าวหาจะไม่ถูกต้องซึ่งจะได้กล่าวต่อไป แต่ก็มีได้ทำให้ผู้ถูกร้องหลงต่อสู้อคดี จึงต้องถือว่าคำร้องไม่เคลือบคลุม ส่วนจำนวนหนี้ ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ที่ผู้ร้องกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องไม่แสดงในบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ นั้น ได้ความว่าบริษัท นิวส์เน็ตเวิร์ค จำกัด โจทก์ได้ส่งสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ให้ผู้ร้องด้วย ซึ่งตามคำพิพากษาดังกล่าวนอกจากหนี้จำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาทแล้ว ศาลฎีกายังให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ (ผู้ถูกร้อง) ร่วมกันชำระดอกเบี้ยจากยอดเงินอีก ๓ รายการด้วย คือ ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๗,๕๒๘,๒๑๑.๖๕ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒.๒๕ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในต้นเงินจำนวน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้น (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๓) ซึ่งหากคิดคำนวณหนี้ ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท รวมกับดอกเบี้ยทั้งสามรายการดังกล่าวนับแต่วันถัดจากวันฟ้องจนถึงวันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกา (วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕) อันเป็นวันที่คดีถึงที่สุด เป็นเวลา ๖ ปี ๑ เดือน ๑๖ วัน ก็สามารถที่จะคิดคำนวณเป็นตัวเลขออกมาได้แน่นอนว่าในวันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกานั้น ผู้ถูกร้องมีหนี้ที่ต้องรับผิดชอบตามคำพิพากษา ณ วันนั้นรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งหากคิดคำนวณแล้วจะเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๘๗,๑๒๒,๓๑๕.๑๖ บาท เป็นดอกเบี้ยจำนวน ๓๘,๑๓๕,๑๕๐.๕๒ บาท โดยยังมีได้คิดรวมค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอีกจำนวนหนึ่งต่างหากด้วย จึงมิใช่ศาลฎีกาพิพากษาให้ผู้ถูกร้องชำระหนี้จำนวนแน่นอนเพียง ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามที่ผู้ร้องเข้าใจและกล่าวอ้างในคำร้อง เหตุผลก็น่าจะเกิดจากผู้ร้องไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลของคำพิพากษาหรือหนี้ตามคำพิพากษาดีเท่าที่ควรหรือไม่ใส่ใจที่จะคิดคำนวณดอกเบี้ยเหล่านั้นเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยากก็เป็นได้ เพราะตราใบที่เจ้าหนี้หรือโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วน การคิดดอกเบี้ยก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปทุกวัน ดังนั้นในวันที่ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย หากโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนตามคำพิพากษา จำนวนหนี้ก็ไม่อาจมีจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามที่ผู้ร้องยืนยัน

ในคำร้องได้ เมื่อพิจารณาในด้านของผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ที่จะต้องแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี เห็นว่า หากผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ครั้งแรกในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องก็ต้องแจ้งหนี้ตามคำพิพากษาทั้งหมดรวมทั้งดอกเบี้ยทั้งสามรายการด้วย เพราะเป็นหนี้รายเดียวกันเฉพาะดอกเบี้ยมีจำนวน ๔๗,๔๘๐,๕๘๘.๒๔ บาท เมื่อรวมกับหนี้ตามคำร้องแล้ว จะเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๖,๔๖๗,๗๑๖.๕๐ บาท ผู้ถูกร้องคงไม่มั่งคั่งหรือมีความเข้าใจเหมือนผู้ร้องว่าหนี้ที่ต้องแจ้งมีเพียง ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๖ บาท ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ครั้งแรกและครั้งอื่นๆ ตามที่ผู้ร้องต้องการให้แจ้ง เพราะหากแจ้งหนี้สินเพียงจำนวนดังกล่าว ก็อาจถูกผู้ร้องกล่าวหาว่าจงใจแจ้งหนี้สินเท็จหรือปกปิด ฯ ทุกครั้ง และเพราะเหตุที่หนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีการายนี้มีการเปลี่ยนแปลงได้ทุกขณะ อาจเนื่องจากดอกเบี้ยหรือมีการชำระหนี้โดยจำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) หรือโดยผู้ค้ำประกันคนใดคนหนึ่งก็ได้และคดีนี้มีผู้ค้ำประกันถึง ๔ คน ซึ่งผู้ค้ำประกันคนใดคนหนึ่งรวมทั้งผู้ถูกร้องอาจไม่ทราบว่าหนี้รายนี้มีการชำระไปแล้วเพียงใด นอกจากนั้นหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันก็ได้เป็นผู้ก่อนหนี้ขึ้นเอง ในคดีนี้ก็ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องมีส่วนได้เสียกับเงินที่จำเลยที่ ๑ กู้จอกไป แต่ก็จะต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ด้วย โดยผลของกฎหมาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๑ ได้ให้สิทธิเจ้าหนี้หรือโจทก์ที่จะบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันร่วมคนใดก็ได้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่ความพอใจของเจ้าหนี้ ดังนั้นผู้ค้ำประกันร่วมบางคนจึงอาจไม่ถูกเจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เลยก็ได้ หาใช่เมื่อเป็นหนี้ตามคำพิพากษาแล้วจะต้องชำระหนี้สิ้นเชิงเหมือนหนี้ตามคำพิพากษาทั่วๆ ไป หนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันจึงมีลักษณะที่ไม่แน่นอนว่าผู้ค้ำประกันจะถูกบังคับให้ชำระหนี้หรือไม่ แม้มีคำพิพากษาแล้วก็ตาม การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อผู้ร้องในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ครั้งที่ ๕ มีข้อความตอนหนึ่งที่ว่า “ไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง” จึงสอดคล้องกับเหตุผลดังที่กล่าวมา ทั้งปรากฏตามเอกสารหลักฐานของกรมบังคับคดีว่า เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ก่อนยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ครั้งที่ ๒ นางประภา วิริยประไพกิจ จำเลยที่ ๕ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันร่วมคนหนึ่งได้ชำระหนี้ให้โจทก์แล้วจำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท ซึ่งหากผู้ร้องถือว่าหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่จะต้องแจ้งมีจำนวนเพียง ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ก็จะเหลือหนี้ที่ผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบและแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ครั้งที่ ๒ ถึงครั้งที่ ๕ เพียง ๔,๔๕๐,๕๓๗.๓๕ บาท เท่านั้น แต่ผู้ร้องก็ยังยืนยันในคำร้องว่าผู้ถูกร้องมิได้แจ้งหนี้สินจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ทั้ง ๕ ครั้ง ซึ่งแสดงว่าผู้ร้องมิได้ใส่ใจที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนี้รายนี้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร แม้กระทั่งในวันที่ผู้ร้องลงมติว่าผู้ถูกร้องมีความผิดตาม

มาตรา ๒๕๕ หรือวันที่ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องก็ยังยืนยันว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่แสดงหนี้สินทุกครั้งจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาทเช่นเดิม ทั้งๆ ที่ผู้ร้องมีอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ ที่จะขอให้ธนาคารโจทก์หรือบุคคลใดแจ้งความเปลี่ยนแปลงของหนี้รายนี้ให้ทราบได้อยู่แล้ว แต่ผู้ร้องก็หาได้กระทำไม่ ทั้งๆ ที่ทราบดีว่าหนี้รายนี้นอกจากตัวลูกหนี้แล้วยังมีผู้ค้ำประกันอีก ๔ คน ที่มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ทุกคน ซึ่งหากผู้ร้องใส่ใจไม่ประมาทเดินเลื้อยแสวงหาข้อเท็จจริงด้วยการสอบถามไปยังธนาคารโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามที่กฎหมายให้อำนาจแล้วก็เชื่อว่าผู้ร้องคงไม่กล่าวหาและลงมติว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่แจ้งหนี้สินขัดต่อความเป็นจริงเช่นนี้ จากพยานหลักฐานของผู้ร้องและผู้ถูกร้องจึงรับฟังได้เป็นยุติในเบื้องต้นว่า หนี้สินที่ผู้ร้องกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องแจ้งในการยื่นบัญชีตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้ายมีจำนวน ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๔ บาท ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างและยืนยันในคำร้องด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา เนื่องจากผู้ร้องไม่เข้าใจว่าหนี้ตามคำพิพากษาที่ผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบมีเพียงใดผลตามกฎหมายของผู้ค้ำประกันร่วมมีขอบเขตความรับผิดชอบอย่างไรและผู้ค้ำประกันร่วมคนหนึ่งได้ชำระหนี้ให้โจทก์แล้ว บางส่วนโดยผู้ร้องไม่พยายามที่จะทราบ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปก็คือผู้ถูกร้องจงใจปกปิดหนี้สินตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ตามที่ผู้ร้องกล่าวหาหรือไม่ เห็นว่า ได้ตรวจดูคำอธิบายการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและการกรอกรายการ รวมทั้งคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของผู้ร้องซึ่งผู้ร้องนำไปเผยแพร่แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาแล้ว จะเห็นได้ว่าไม่มีข้อความตอนใดที่ระบุชัดเจนว่าหนี้ตามคำพิพากษาหรือหนี้ตามคำพิพากษาที่เกิดจากการค้ำประกันเงินกู้จะต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ไม่ว่าจะในคำอธิบายหรือในตัวอย่างแบบฟอร์มบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ ของผู้ร้อง แต่กลับปรากฏในคำแนะนำในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ร้อง ข้อ ๑๕ ว่า “กรณีการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องกรอกรายการประเภทหนี้สิน” ข้อความดังกล่าวย่อมทำให้บุคคลทั่วไปรวมทั้งผู้ถูกร้องเข้าใจโดยสุจริตว่าหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันเงินกู้ไม่ต้องแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ไม่ว่าจะหนี้สินนั้นจะมีคำพิพากษาแล้วหรือไม่ และหากไม่มีข้อ ๑๕ ในคำแนะนำของผู้ร้อง ก็เชื่อแน่ว่าคงไม่มีผู้ใดคิดที่จะแจ้งการค้ำประกันเงินกู้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ เพราะยังไม่มีคำแนะนำว่าจะเกิดหนี้จากการค้ำประกันนั้นหรือไม่ ข้อความตามข้อ ๑๕ จึงอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความไขว้เขวเข้าใจผิดคิดว่าหากที่มาของหนี้เกิดจากการค้ำประกันแล้วก็ไม่ต้องแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ ทุกกรณี เพราะหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันแม้จะมีคำพิพากษาแล้วแต่ก็ไม่มีคำแนะนำทั้งจำนวนหนี้และตัวผู้ที่จะต้องชำระหนี้ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องจะอ้างเหตุผลแต่เพียงว่าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นหนี้ที่แน่นอน

ไม่ว่าจะเกิดจากการค้าประกันหรือไม่ก็ต้องแจ้ง แต่ผู้ร้องก็หาได้มีเอกสารหลักฐานใดๆ ที่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้คนทั่วไปรวมทั้งผู้ถูกร้องเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้ร้องดังกล่าว นอกจากนั้นข้อความตามข้อ ๑๕ ของคำแนะนำก็ได้ระบุให้ชัดเจนว่า “เว้นแต่เมื่อศาลพิพากษาให้ชำระหนี้แล้ว” จึงทำให้ผู้ถูกร้องรวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา รวม ๖ คน ซึ่งล้วนเป็นปัญญาชนทั้งสิ้น ต่างก็เข้าใจว่าหนี้ที่เกิดจากการค้าประกันเงินกู้ไม่ต้องแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ทุกกรณี เห็นว่าแม้แต่ผู้ร้องเองซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐก็ยังเข้าใจผิดว่าหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๓๕ ที่ผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบมีจำนวนเพียง ๔๘,๕๘๗,๑๒๘.๒๕ บาท เท่านั้น และไม่ทราบว่ามีผู้ค้าประกันบางคนได้ชำระหนี้จำนวน ๔๔,๕๓๖,๑๕๐.๘๕ บาท ให้โจทก์แล้วตั้งแต่วันที่ผู้ร้องจะมีหนังสือสอบถามธนาคารโจทก์ครั้งแรก (วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔) ทำให้การกล่าวหาและผลของการลงมติของผู้ร้องผิดพลาดไม่ตรงกับความจริง เพราะเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือการไม่ตั้งใจของผู้ร้องทั้งสิ้น แล้วเหตุใดผู้ถูกร้องซึ่งเป็นปुरुชนคนหนึ่งที่ไม่ใช่พนักงานทนายจะเข้าใจผิดคิดว่าความหมายของข้อ ๑๕ ในคำแนะนำของผู้ร้องจะเป็นข้อยกเว้นของหนี้สินที่ต้องแจ้งตลอดไปไม่ได้ ในเมื่อคำแนะนำของผู้ร้องทั้งหมดไม่ชัดเจนพอที่จะทำให้คนทั่วไปเข้าใจได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่าหนี้ตามคำพิพากษาหรือหนี้การค้าประกันเงินกู้ที่ศาลพิพากษาให้ชำระหนี้แล้วเป็นหนี้สินที่ต้องแจ้งในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ตามที่ผู้ร้องต้องการ ส่วนการที่ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อผู้ร้องตอนหนึ่งว่า เหตุที่ไม่แจ้งหนี้สินตามคำพิพากษารั้งนี้ เพราะจะมีผลกระทบในการต่อสู้คดีของผู้ถูกร้องในคดีร้องขັดทรัพย์ ก็เห็นว่าข้อต่อสู้ดังกล่าว ไม่อาจแปลความหมายว่าผู้ถูกร้องทราบดีจากคำแนะนำต่างๆ ของผู้ร้องว่าจะต้องแจ้งหนี้ที่เกิดจากการค้าประกันหรือหนี้ตามคำพิพากษา น่าจะเป็นเพียงเหตุผลส่วนตัวตามความรู้สึกของผู้ถูกร้องส่วนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลหักล้างหรือทำลายน้ำหนักของข้อต่อสู้ในตอนแรกที่ว่า เหตุที่ไม่แจ้งเพราะไม่ทราบจำนวนหนี้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่ทราบว่าธนาคารโจทก์บังคับเอากับลูกหนี้รายอื่นจำนวนเท่าใด ซึ่งความข้อนี้ได้วินิจฉัยไว้แล้วในตอนต้น นอกจากนั้นในการแจ้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๕ ผู้ถูกร้องได้แจ้งต่อผู้ร้องว่าอาจมีหนี้สินในอนาคต รวม ๖ รายการ หนึ่งในรายการนั้นมีหนี้ของธนาคารโจทก์รวมอยู่ด้วย แต่มิได้ระบุจำนวนหนี้ไปด้วยเพราะอยู่ในระหว่างเจรจาของลูกหนี้กับโจทก์ จำนวนหนี้ที่ต้องรับผิดชอบยังไม่แน่นอน การแจ้งของผู้ถูกร้องดังกล่าวก็พอจะแสดงให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ใจของผู้ถูกร้องว่าได้มีเจตนาที่จะปกปิดหนี้รายนี้ไม่ว่าในการแจ้งหนี้สินครั้งใดๆ ทั้งการที่ผู้ถูกร้องมิได้แจ้งก็ได้ทำให้ประเทศชาติเสียหายหรือทำให้ผู้ใดได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์อย่างใด ซึ่งผู้ร้องก็เคยอ้างเหตุผลเช่นนี้ในคดีที่ผู้ร้องเห็นว่าไม่มีมูลมาแล้ว เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานของผู้ร้องและผู้ถูกร้องรวมทั้งพฤติการณ์ต่างๆ ในคดีโดยตลอดแล้ว เห็นว่า เมื่อคำอธิบายหรือคำแนะนำของผู้ร้องไม่มี

ความชัดเจนทำให้มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นได้ และข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องมีเหตุผลเพียงพอให้น่าเชื่อว่าเหตุที่มีได้แจ้งหนี้สินดังกล่าว เกิดจากความเข้าใจผิดโดยสุจริตมิได้มีเจตนาที่จะฝ่าฝืนกฎหมายแต่อย่างใด จึงไม่อาจถือว่าผู้ถูกร้องจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ในกรณีเข้ารับตำแหน่งทั้งสี่ครั้ง ตามที่ผู้ร้องกล่าวหา

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายพิเชษฐ สติรชวาล ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งในการยื่นบัญชีครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๕ และครั้งที่ ๖ ส่วนข้อหาอื่นให้ยก

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ